

ARANYKALASZ

A SZARVASI M. KIR. T. E. II. EDIK. / A MUEL. KÖZÉPFOKÚ
GAZDAI AGI. TANINTÉZET. GAZDAI FJÚ / A GI.
ÖNKÉPZŐKÖRÉNEK LAPJA

Pap Endre 1936.

Főszerkesztő:
Mixich Frigyes
IV. é. n.

Felelős szerkesztő:
Dienes Mihály
IV. é. n.

Főmunkatársak:

Kocsis L. - Mézáros A. - Nagy J. - Lahman J. - Vóczi D.
IV. é. n. IV. é. n. IV. é. n. III. é. n. III. é. n.

T A R T A L O M

I. Vezércikk:

Ballag már a... Írta: Sebő Ernő IV. é. n.

II. Gazdaság:

1. A gazdák és a meteorológia. Írta: Gy. Szabó István II. é. n.
2. A rózsa nyári gondozása. Írta: Demeter György II. é. n.

III. Irodalom:

1. Pali (Folytatás). Írta: Vámos Endre Béla I. é. n.
2. Magyar vagyok. Írta: Szabó Béla II. é. n.
3. Péter-Pál-i népszokások. Írta: Vass Ferenc I. é. n.
4. Temetési ének. Írta: Urbán László III. é. n.

IV. Öreggazdák:

Rovatvezető: Lászlóffy István kép. gazda, korelnök

V. Hírek:

Közli: Kocsis Lajos IV. é. n.

ARANYKALÁSZ

A SZARVASI M. KIR. TESSEDIK SÁMUEL KÖZÉPFOKÚ GAZDASÁGI
TANINTÉZET GAZDAIFJÚSÁGI ÖNKÉPZŐKÖRÉNEK LAPJA

MEGJELENIK HAVONTA

Szerkesztőség és kiadóhivatal :

Szarvas, M. Kir. Gazdasági Tanintézet

Előfizetési díj egy évre 2 pengő

Egy szám ára 20 fillér

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.*

Ballag már a...

Irta: Sebő Ernő IV. é. n.

Az Alma Mater falai visszhangzanak a „Ballag már a vén diák” mélabús akkordjaitól. Fekete ruhába öltözve, lelkünkben fájdalmas érzésekkel kelünk most útra, hogy a régi kedves helyeket utoljára bejárva, örökre búcsút vegyünk az iskola padjaitól.

Kirepülünk az életbe, hogy a megélhetés fekete kenyeréért ve-rejtekkezve, megkezdjük munkás, szabad életünket.

Eddig, mint egy kis család él-tünk az iskola falai között. Taná-raink atyai jóindulattal vezettek, irányítottak munkáink végzésében. Féltettek, vigyáztak ránk, mint apa a gyermekeire. Elmegyünk, s búcsúzóul megköszönjük, hogy négy évig fáradságot nem ismerve ok-tattak, tanítottak minket és kérjük, hogy ha valamiben is megbántot-tuk nemes szívöket, feledjék azt el.

Midőn utolsó búcsúcsókra hí-vunk fel titeket is ittmaradt cimbo-rák, felidéződik előttünk az itt-

töltött évek minden kedves em-léke. Vége a víg, dalos gazdász-életnek, elmúlt, nincs többé. Em-lék már minden, csak ti élték még lelkünk mélyén régi cimborák.

Az élet zúgó tengerének nem lehet gátat szabni. Örvénylik, for-rong, kavarog, új eszméket, új gondolatokat vetve az ember elé! Egyik fél borzad tőle, a másik örül neki, mert új utat talál benne érvényesülési, megélhetőségi lehe-tőségekhez. Inog az ember, mert nem tudja jó vagy rossz lesz-e az. Mi azonban biztosan fogunk állani és haladni a helyes úton, mert igaz magyar kezek vésték lel-künk mélyére: „A haza minde-nek előtt”.

Reánk gazdaiifjakra szent és nagy feladat vár. Fel kell emelni a falu népét arra a színvonalra, amely őt gazdasági jelentőségénél fogva ebben az országban meg-illetti. Vezetni, oktatni kell őket, jó példával, munkás élettél elől-

járni, hogy ők is belássák, csak az az ország lehet szabad és nagy, amelynek mívelt gazdatársadalma van, amelyik a korral akar ha-

ladni. Mi reméljük, hogy ezen feladatunknak eleget tudunk tenni s lerakhatjuk az alapot, amelyre fel lehet építeni Nagymagyarországot.

G A Z D A S Á G

A gazdák és a meteorológia

Írta: Gy. Szabó István II. é. n.

Mezőgazdaság és időjárás a képzelhető legszorosabb összefüggésben vannak. A gazda úgyszólván minden nap azzal kél és nyugszik, hogy az égre tekintve vizsgálja: „milyen idő lesz holnap?”

Akármennyire fejlődnek is a mezőgazdasági tudományok, a természetés eredményére leghatalmasabb befolyással, mint külső tényező, mindig az időjárás lesz. Éppen ezért szükséges az, hogy a gazda a meteorológiának, mint gyakorlati tudománynak jelentőségével tisztában legyen.

Az időjárás jelenségeinek kutatásával foglalkozó meteorológia egyik gyakorlati feladata az, hogy a mezőgazdaság szolgálatába álljon és fokozza annak jövedelmezőségét. Hogy ez a szolgálat nincs eléggé kihasználva, annak oka a gazdák nemtörődömségében és abban keresendő, hogy a tudományos értelemben vehető meteorológiai ismeretekkel gazdáink túlnyomó többsége nem rendelkezik. Megdönthetetlenül bizonyítják ezt a napra kitett hőmérők, valamint a lombos fák közelében elhelyezett esőmérők.

Ezenkívül gazdaságilag nem kevésbé fontos gyakorlati feladata is van még a meteorológiának: a bekövetkezendő időjárásnak előre való jelzése, az időprognózis, amelyet az életben tévesen időjóslásnak neveznek. A jóslásnak ugyanis nincsen tudományos alapja. Ezzel szemben a Meteorológiai Intézet által naponta kiadott időjárásjelentés tudományos alapon készül.

Hogyan is készül a prognózis?

Kísérjük el útjában az intézetünk udvarán lévő meteorológiai állomáson megfigyelt adatokat addig, amíg a gazdaközönség tudtára jut olyan alakban, hogy abból neki gyakorlati haszna származik.

A megfigyelő állomáson reggel 7, délután 2 és este 9 órakor az időjárásnak következő elemeit figyelik meg; a levegő nyomását, hőmérsékletét és nedvességét; a szél irányát és erősségét; a felhőzet nagyságát, alakját; az elmúlt 24 óra alatt esett csapadék mennyiségét és alakját (eső, hó, jég vagy dara); az elmúlt 24 óra alatt a 10 centiméter magasságban észlelt legmagasabb és legalacsonyabb hőmérsékletet.

Ezeket az adatokat minden nap délelőtt 11 óráig megsürgönyözik vagy telefonjelentés alakjában közlik a M. Kir. Meteorológiai és Földmágnassági Intézettel. Ugyanígy tesznek az ország különböző részein elhelyezett megfigyelő állomások is. A Meteorológiai Intézet azonban nemcsak hazánk minben részéről kapja meg a napi jelentést, hanem a külföldi országok hasonló intézetei is közlik vele adataikat rádiójelentés alakjában. A kapott adatokat előre meghatározott jelekkel térképre rögzítik. Ezen a térképen a megfigyelő állomások helye karikával van megjelölve és e karikák mellé jegyezik fel a kapott adatokat.

Az adatok berajzolása után kezdődik a tulajdonképeni munka. Vonalakkal, az úgynevezett izobár-görbékkel összekötik egymással azokat a helyeket, ahol a légnyomás egyenlő volt. Most már áttekinthetővé válik a térkép. Ha tudjuk,

hogyan a levegő a barometrikus maximumtól a barometrikus minimum felé, tehát a nagyobbnyomású helyről a kisebbnyomású hely felé áramlik és magával viszi az ott uralkodó légköri állapotokat, a térkép alapján következtetni tudunk a bekövetkező időjárásra.

Ha a prognózis szövegét megfogalmazzák, telefonon közlik a rádióstúdióval, amely ezt az éter hullámain keresztül az egész ország gazdaközönségének tudtára adja. Az észszerűen dolgozó gazda rádiókészüléke mellett várja az időjárásjelentést és a szerint készíti el napi munkabeosztását.

Ebben nyilvánul meg tulajdonképpen a meteorológiának a gazdára nézve oly fontos működése.

Igaz, hogy ezek a prognózisok tömörek és az ország felett kialakulható időjárás általános jellemzésére szorítkoz-

nak, azonban ez is többet ér, mintha a háziállataink viselkedéséből akarnánk középkori módon időt „jósolni”.

A Meteorológiai Intézet többnyire csak egy napra érvényes jelentést ad ki. A tudomány mai állása szerint többet nem is lehet, mert egy hosszú időre kiadott és hibás prognózis a meteorológiának csak árthat és olyan népszerűtlenné tenné, ami ezzel a tudománnyal foglalkozókat munkájukban csak hátráltatná. Ennek pedig éppen a legérdekeltőbb fél, a gazdaközönség látná a kárát.

Egyelőre elégedjünk meg azzal, hogy újabban a gazdaságszociológusok mind szélesebb rétege fordul érdeklődéssel a meteorológia felé, amely végeredményben a nemzetgazdaságnak is fontos tényezőjévé vált s ezért e tudománynak a továbbfejlődését minden helyesen gondolkodó gazdának a szívéen kell viselnie.

A rózsza nyári gondozása

Írta: Demeter György II. é. n.

A rózsza megfelelő nyári kezelésére a kerttulajdonosok általában kevés gondot fordítanak. Pedig ha azt akarjuk, hogy rózsáink egész nyáron át dúsan virágozzanak, a nyári gondozásáról nem szabad megfeledkeznünk.

Egyik legfontosabb teendőnknek tekintsük a rózsabudák talajának állandóan porhanyón való tartását, amit rendszeres kapálással biztosíthatunk. Tavasszal a kitakarás utáni első kapálás elég mély legyen, hogy a talaj jól átszellőződjön. Az ezután következő talajporhanyításokat, amelyeknél a főcél a talaj nagyobb mérvű kiszáradását megakadályozó porhanyó szerkezetű árnyékoló réteg előállítás és a gyomok irtása, húzókapával is elvégezhetjük. Eső után, különösen cserepesedésre hajlamos kötött talajokon, igyekezzünk a lehető leg hamarabb elvégezni a kapálást, mert ezek a talajok igen hamar száradnak.

A rózsza a vizet illetőleg nem tartozik a legigényesebb növények közé. Rendszeres talajápolás mellett, csak nagyon száraz nyarakon szükséges a gyakori

öntözés, különösen ha korhadt istállótrágyával talajárnyékolást is végzünk. A korhadt istállótrágyával való talajárnyékolás előnye még az is, hogy tekintélyes tápanyag visszapótlást jelent s ez által a rózsák erőteljesebben fejlődve, dúsabban virágznak. Amennyiben a korhadt trágyával való talajárnyékolást mellőznénk, úgy érett istállótrágyával, tyúk- vagy galambtrágyával kell a tápanyag visszapótlásról gondoskodnunk. Igen jó hatású a hígított trágyalével vagy műtrágyaoldatokkal végzett fejtrágyázás is.

Június közepe táján befejeződik a rózsza első virágzása. Ha a megkötődött magház rajtamarad a rózsatőveken, igen sok tápanyagot von el. Éppen ezért, amint hullani kezdenek a virág szirmjai, a magházat, a fajtától függően, hosszabb vagy rövidebb szárrésszel a tövekről le kell vágnunk. A zöld állapotban való metszésnél is azt az általános szabályt tartsuk szem előtt, hogy az erősebben fejlődő fajtákat hosszabbra, a gyengébbeket rövidebbre vesszük visz-

sza. Így az erősen növény remontant fajtákat 5—8 szemre, a gyengébbnövésű tea, teahybrid és pernet rózsákat 2—4 szemre kell visszametszenünk. A bokor-rózsza tövéből vagy vastagabb farészeiből gyakran törnek elő rendellenes erősgű nedvdús vízajtások. Ezek fejlődésének rendszerint az első virágzás utáni túlságosan erős visszametszés az oka. A vízajtások hibája, hogy levágva tartós szárat nem adnak, a remontant fajtáknál későn virágzanak s magas növésüknél fogva a töveket is csúfítják. A teahybrid és pernet rózsák vízajtásainak, az említetteken kívül, hibája az is, hogy a hajtás végén csoportosan több bimbót hoznak, de ezekből csenevész, féloldalas virágok fejlődnek.

A rózsza alanyának gyökeréből magas-törzsű rózsáknál a törzsből is a nyár folyamán több vadhajtás tör elő. Ezeket a hajtásokat, mivel a töveket gyengítik, el kell távolítanunk. Leghelyesebb, ha a vadhajtást még zsenge korában leszakítjuk vagy ha már erősebben fásak ollóval, illetve késsel lemetsszük. Ügyeljünk arra, különösen az ollóval történő lemetzésnél, hogy csonkot ne hagyjunk, mert akkor a hajtás alapján lévő rejtett rügyekből sokszor 8—10 új vadhajtás tör elő.

A magas-törzsű rózsáknál kellő hosszúságú karót használjunk, hogy a koronát is jól hozzáköthessük, különben az erősebb szélvihar könnyen letöri. Ha a kötözések meglazultak volna, meg kell erősíteni őket. A fajtajelző táblát ne hagyjuk rajta a rózsza törzsén, mert a felerősítő drótja a vastagodó törzsbe bevág s ennek eltörését vonhatja maga után. Leghelyesebb, ha a jelzőtáblát raffiával lazán a korona valamelyik oldalára kötjük fel.

A rózsza nyári ápolásához tartozik a betegségei és rovarkártevői ellen való védekezés is. Betegségei közül a rózsaszisztharmat a legközismertebb és legveszedelmesebb. Különösen az árnyékban fejlődő remontant fajták gyenge hajtásait és leveleit támadja meg, fehéres-szürke lisztes bevonat alakjában. Kártétele következtében a levelek összezsugorodnak, majd elszáradva, lehullanak. A védekezés ellene kolloidális kénkészítmények-

kel való permetezéssel történik, amit május—június hónapban, még a betegség jelentkezése előtt kell megkezdennünk. A permetezéshez használt színtkén készítményt (például „Sulfarol“-t) 0.75—1.5 százalékos hígításban alkalmazzuk.

Másik veszedelmes gombabetegsége a rózsának a rózsarozsda. Ez főképpen a pernet-féle rózsák idősebb leveleinek fonákán jelentkezik sárgásbarna pontcskák alakjában. A rozsdával ellepett levelek elsárgulva lehullanak. A rozsda fellépését meggátolhatjuk 2—3 hetenként 1 százalékos bordói lével végzett permetezéssel. A permetlé finoman eloszva, különösen a levelek alsó részét érje. Ha már erősebben lépett fel a rozsda, akkor a megtámadott hajtásokat vágjuk le s égessük el, mert a hajtás belsejében fejlődő micéliumokat más módon nem tudjuk megsemmisíteni.

A rózsza rovarkártevői közül leggyakoribb a levéltetű. Meleg, száraz nyáron a hajtások végét és a fiatalabb leveleket rövid idő alatt teljesen ellepi a levéltetvek. Szivogatásuk következtében a hajtások fejlődésükben visszaesnek, a levelek pedig összekunkorodnak. Az ellenük való védekezés mindjárt a jelentkezésük után alkalmazott nikotinos szappanos lével való permetezéssel történik. 100 liter vízhez 80—100 gramm nyers nikotint és 1 kilogramm kenőszappant kell adnunk. Vágórózsáknál, ahol a virágok értékét a nikotin kellemetlen szaga rontja, kvassziás szappanos lével permetezünk. Ez a permetlé úgy készül, hogy 1.5 kilogramm kvassziforgácsot 10 liter vízben felfőzünk, majd 24 óráig állni hagyjuk. Egyidejűleg 1.5 liter káliszappant ugyancsak 10 liter meleg vízben feloldunk. Használatkor 1 liter leszűrt kvasszia-kivonatot és 1 liter szappanoslevet 8 liter vízzel hígítunk. A permetezés mindkét permetezőfolyadékkal lemosásszerűen történik, hogy a tetűtelepek jól átázzanak.

Ritkábban előforduló, de veszedelmes rózsakártevő a kis és a nagy rózsalevéldarázs álhernyója. Petéiket a rózsanedvdús hajtásába rakják. Az így megsérült hajtás elnyomorodik, rügyei nem fakadnak ki. A kis rózsalevéldarázs-

évente két nemzedéke van, az első májusban, a második augusztusban repül. Ugyancsak augusztusban repül a nagy rózsalevéldarázs is. Mindkét darázs álhernyója a rózsza lombozatát pusztítja. A védekezés ellenük úgy történik, hogy azokat a hajtásokat, amelyekben a peték vannak, közvetlenül a jellegzetesen összeszurkált sebhely alatt lemetszük s elégetjük. A hernyók kártétele ellen a reggeli órákban történő összeszedésükkel védekezhetünk, amikor még dermedten a levélen pihennek.

Legritkábban előforduló kártevője a

rózsának a paizstetű, de nagy mértékben elszaporodva ez is érzékeny károkat okozhat. A rózsza paizstetve elleni védekezésnek az ideje ezzel a betakarás előtt van, amikor is 5 százalékos gyümölcsfakarbolineumos oldattal permetezünk. Ha az őszi karbolineumos permetezést elmulasztottuk volna, tavasszal a kitakarás után, mivel a rózsza korán hajt, már csak 1 ezrelék nikotinos szappanos lével permetezhetünk. A permetezésnek ebben az esetben is lemosás-szerűnek kell lennie s ajánlatos kéthetenként kétszer, háromszor megismételni.

I R O D A L O M

P A L I

Irtá : Vámos Endre Béla I. é. n.

(Folytatás.)

Abban tűnt el a patak. Itt már erősebb volt a víz sodra. Néhol örvények forogtak. Ha a csatornáig nem éri el, vége. A liba hátrafordította a fejét, gágogott. Mintha kérné Palit, hogy mentse meg. Hiába. Pali elkésett. Mire a sötét csatornaszájhoz ért, már csak annyit látott, hogy az örvény megforgatja a libát, aztán vad haraggal besodorja a csatornába.

Ez nem igaz... Ez nem igaz! gondolta és ráborult a töltésre. De a fájdalom nem vett tudomást görcsös tagadásáról.

Dudált a gyár. A hajógyár. Aztán a téglagyár, majd a vasúti műhelyben csengettek. A zúgó gépek elhallgattak. Az árnyékban heverő emberek pihenik ki napi fáradalmaikat. Ebédidő volt.

Pali hallotta a dudálást. Egyik fülével hallotta a gyárak kiáltozásait, a másik fülében a meleg föld szíve dobogott.

Ehes volt.

A fű között babrált ujjaiával. Bogarak siettek a füvek alatt. Gondolatban látta a fűhidat, melyen a bogárnak át kell mennie és a hid alatt a csónakot, és látta a maga arcát, amint az idegesen rezgő bogarak fölé hajol. Megborzadt

és visszarántotta a kezét, mint aki a parázshoz ér. S e pillanattól fogva soha többé nem nyúlt a bogarakhoz s e napon eltemette játékait.

Felállt és elindult hazafelé. A lába és a melle tele volt karcolással, homlokán kiserkedt a vér. Egy épülő ház előtt megállt. A munkások a fák árnyékában aludtak. Vörös téglák mindenfelé. Egyiket felemelte. Nem is olyan nehéz. Majd egyszerre kettőt emelt fel. Ez már nehéz volt. Hármát talán fel sem tudna emelni. Azután egy üres kocsi próbált helyéből kimozdítani. A kerekek csikorgottak, ez megnyugtatta. De arról nem tudott számot adni, hogy miért nézte meg, amikor messziről vídám gyerekek nevetése hallatszott és a levegőben poros rongylabdák szálltak, s hogy miért emelte fel a téglát, mikor az sokkal nehezebb, mint a bogarak.

Anyja már otthon volt, mikor belépett a konyhába.

— Hol a liba? — kérdezte ijedten.

Pali ámulva nézett anyjára. Váratlanul érte ez a kérdés. Mintha idegen helyre tévedt volna, nem tudott felelni.

— Mi történt veled fiam? Csupa karmolás a bőröd. A nadrágod is kiszakadt.

Biztosan összeverekedtéél valakivel. És a liba? Beszélj hát!

— Elvitte a patak...

— Hát beleengedted a patakba? Hányszor mondtam már, hogy ne engedd bele. De neked hiába beszél az ember, nem fogadsz szót. Azt teszed, amit akarsz. Én meg csak dolgozom rád, hogy meg legyen a mindennapi kenyerünk. És te így hálálod meg. Szegény apád, ha tudná, hogy mennyi keserőséget okozol.

Pali halkán mondta:

— Nem olyan nagy baj az Egy liba. Majd lesz helyette másik. Én már nem vagyok kis gyerek. A Lajos, kinek az apját elütötte a villamos, dolgozik. Én is dolgozni fogok. Elmegyek ahhoz a nénihez, aki a vásárcsarnokban árul. Majd én tolom a kocsiját. Én már tudok kocsit tolni. Csak ne sírjon anya. Az nem jó. Az nekem nagyon fáj, ha anya sír. Minek sírni, amikor itt vagyok én. Tessék nézni. Majdnem akkora vagyok,

mint anya. És karom erős. A derekam se fáj, mint anyának.

— Fiam...

— Mondom nem kell félni. És ne sírjon anya. Én azt akarom, hogy anya mosolyogjon. Úgy, igen, úgy, csak tessék mosolyogni.

— Édes fiam, — mondta az anya — Erős fiam. Ő milyen erős fiam van nekem. Pali kilökte a mellét és a küszöbre lépett. És megtaposta, hogy soha többé ne emelkedjen fel az éjszakában.

Dudált a gyár.

A hajógyár, azután a téglagyár dudált. Majd a vasúti műhelyben csengettek. Valahol rossz rongy labdák szálltak a levegőben. Valahol vonat robogott, valahol fürödtek, de ez mind nem érdekelte Palit. Most már ő is ember. Ember... Remegett a melle, szeme ragyogva ívelt az ég felé. Senki se tudta, ő maga se tudta, hogy ebben a percben nevet-e, vagy zokog.

(Vége.)

Magyar vagyok

Írta: Szabó Béla II. é. n.

Magyarnak lenni: bűn, szörnyűség, véték;
Magyarnak lenni: örömtelen élet;
Magyarnak lenni: elfojtott fohász,
És mégis, mégis dacra-lángolás.

Magyarnak lenni: elfojtott panasz,
Mely végigzúg a Kárpátok alatt.
És mégis, mégis dacos, vad erő,
Magyarnak lenni rabon is dicső.

Hiába üvöltnek a vad ordasok,
Én bátran vallom, hogy magyar vagyok!
Én magyar vagyok! Igenis magyar,
Hiába zúdul rám ezer vihar.

Én magyar vagyok, küzdő, szenvedő,
Szenvedésben is dacos, vad erő.
Én szeretem a csonka, rab hazát
És éneklek a bosszú himnuszát.

És hirdetem, hogy ez így nem maradhat,
S ha két kezemre bilincseket raknak,
Ha bekötik a szám és a szemem,
E szent hitet akkor is hirdetem!

A multról én dicshimnuszot zengek,
S fittyet hányok a szomorú jelennek.
Én magyar vagyok, küzdő, szenvedő,
De előttem áll egy szebb magyar jövő.

Előttem áll egy újabb ezredév,
Amelynek nem árt semmi szenvedés.
A vérből mindig új erő fakad,
S az én hazám örökre fennmarad.

Péter-Pál-i népszokások

Írta: Vass Ferenc I. é. n.

Meleg nyári nap van. Pedig még nem régen süt a nap. Az égbolt olyan gyönyörű kék, mintha nefelejcsből volna fonva. Felettünk kis pacsirta zengi reggeli dalát. Kocsink ringó, aranykalászu búzatáblák között halad. Lassanként a falu határába érünk. A falu melletti gyepnyomáson egész sokadalom van. A falu népe készül a templomba. Igen, mert ma Péter-Pál van. Péter-Pál napja pedig ünnep. De nem olyan ünnep, mint a városokban, ahol a vásárnapi szórakozások jönnek sorra, hanem a vásárnapnál is nagyobb ünnep ez a nap, mert ezen a napon adnak hálát a Mindenhatónak a földmívesek, gazdálkodók, mivel megengedte, hogy lekaszálhassák az idei szép termést. Ezen a napon megismétlődik egy gyönyörű népszokás, melyet ha végignéznél valaki, nagynehezen tudja elfelejteni.

Az ünnep előtti délutánon mindenki készül a nagy napra. A régi tulipános ládák és sublótók tartalma előkerül. Mosnak, vasalnak. Némely helyen már száradnak is a csipkészszerű alsószoknyák. A gazda a csizmáját fényesíti és a ruháját keféli. Mindenki elvégzi a napi munkáját és lassanként elcsendesül a falu.

Másnap már hajnali négy órakor hal-

lani lehet a gémeskutak nyikorgását. Csak ez zavarja a másképp ünnepi csendet. Nemsokára már az egész falu talpon van. Mindenki ünneplőbe öltözködik. A gazda felveszi a ragyogóra fényesített csizmáját és fekete ünneplőruháját, majd előkerül a tekintélyt jelentő sárgás tajték-pipa. A hajadont is öltözteti már az anyja. A piros mellényes, fodrosszoknyájú csinos magyar ruha csak úgy feszül rajta. A haja két ágra fonva, színes pántlikákkal van díszítve. Mikorra a házbeliiek feöltözködnek, lassanként elindul az emberáradat a nyomás felé. Nyolc óra felé már az egész falu kint van és nemsokára elindul a festői szépségű, díszes menet. Legelől megy a füstös képű cigányzenekar, azután a bíró, jegyző és az esküdtek. Majd következik egy nagy szekér, érett búzával megrakva, amelyet ágaskodó paripákon ülő, magyarruhás, lobogós ingujjú legények követnek. Azután még egy szekér következik, amelyen kasokba rakva, a szegényeknek szánt friss cipők vannak. Ezt a szekeret két csoport kíséri, mégpedig az első csoportban díszruhás legények lépkednek, kiknek vállán fényes pengéjű kaszák vannak. A másik csoport magyarruhás leányokból áll, akik vállukon gereblyét, kezükben pedig korsót

és sarlót visznek. Ezek után következik a népsokaság szép rendben. Elöl a leányok, legények, majd a felnőttek: férfiak, asszonyok következnek. A menet a falu főutcáján a templom felé tart. Mikorra a templom közelébe érnek, már a harangok is szólnak. A templom előtt a plébános teljes papi díszben várja már a menetet. A templomhoz érve az egész sokadalom megáll. Felállítják a tábori oltárt a templom előtt. A harmónium megszólal, a plébános elkezd a szentmisét és a nép ajkán egyszerre felcsendül a hálaadó ének. Majd a pap mély hangon éneklí a „Te deum laudamus”-t. Így köszöni meg az egyszerű parasztember a mindenható Istennek, hogy megtartotta a vetést. Örül minden szívé, hogy az idén sem jégverés, sem más kár nem történt a vetésben, amelyet a nap éltető és áldásos sugara szépen megsárgított. Szentmise végeztével a pap egyenként megáldja a szekereket, majd a falu bírása a szegények között kiosztja az adományokat. Ezzel befejeződik az egyházi szertartás. Ezekután az asszony-nép hazamegy, a férfiak boldog csoportja pedig a község háza udvarán gyülekezik, ahol gazdagylés szokott lenni. Mikorra vége a gyűlésnek már deket harangoznak. A falu népe a gazdakörben társasbédre gyülekezik. Ilyenkor a falu is csendesebb, azonban ez nem tart sokáig, mert két óra közeleg. Az ember nem is gondolja, hogy mi lesz két órákor. Ha azonban engedi magát elragadni az emberáradattal, amely a nyomás felé hullámszik, akkor rájön,

hogy miért várja a fiatalság olyan nehezen a két órát. A nap szinte már égetően sűt, mindenki nyári ruhában van. Végre a falu végéről egy sárga kocsi két pejjel a nagy por közben feltűnik. A bíró és a plébános megérkezik. Megnyitják a majálist, amelynek kezdetét a nép a nagy melegben már alig várja. Legelőször mindenki a csárdákba megy egy kis hűsítőt inni. Majd kialakul az ünnepély teljes formájában. Az egyik helyen a forgóhinta rogyadozik a sok utas alatt. A másik helyen egy cirkuszi bohóc mulattat egy nagyobb számú társaságot. A harmadik helyen vidám cigányzene szórakoztatja a fiatalságot. A negyedik kacsavadászat volt éppen, az ötödiken pedig a sorsjegyhúzás jutalmára vártak. Így telik vidáman a délután. Lassanként kezd sötétedni és mindenki haza indul. A gazdakör előtt már cigányzene csalogatja a fiatalságot az éjjeli mulatságra. Persze az egész tánc terem megtelt. Mulatnak aztán hajnali keltőig. Akkor mindenki haza indul. Némely legényt még a cigányok vidám zenéje is elkísér. Közeleg a hajnal.

Elmult a nagy nap, a szép ünnep. Most ismét a hétköznapi dolgok kerülnek elő. Már korareggel megkezdődik az aratás. A mosolygós, rózsásarcú marokszedő leányok vidám éneklése közben ütemszerűen peng a kasza és hull a földre a sok nehéz, aransárga kalász. Aratják a jövő kenyereit. A nehéz és fárasztó munka közben, azonban mégis felcsendül a víg aratóének.

—

Temetési ének

Írta: Urbán László III. é. n.

Ne legyen vigalom,
Ne legyen itt lárma!
Kacagástok fúljon
Hangos zokogásba...

Hallgass el, hallgass el
Muzsikaszó, ének —
Most ássák a sírját
Hosszú ezerévnék.

Bujdosó magyarok
Gyertek, s utoljára
Vérző szívetekkel
Boruljatok rája
A nagy élő halott
Bús koporsójára...

ÖREGGAZDÁK

Rovatvezető: Lászlóffy István képesített gazda, korelnök.

Több öreggazdától érkezett felhívás és kérés folytán az Aranykalász szerkesztősége elhatározta, hogy úgy a tanintézet igazgatóságához, mint az öreggazda szövetséghez érkezett elhelyezkedési lehetőségeket az Aranykalász lapban ezen túl mindig közreadja, hogy arról az összes érdekelt képesített gazdák tudomást szerezhessenek. Felhívom tehát öreggazdatársaim figyelmét, hogy ezt a rovatot ezen túl még fokozottabb mértékben kísérvék figyelemmel.

Hartman Józsefné keres képesített gazdát a nyári hónapokra, aki

fiát a különbözeti vizsgára 1937. évi augusztus hó végére előkészítené. Érdeklődők a tanintézet igazgatóságára való hivatkozással forduljanak közvetlenül Hartman Józsefnéhez. Címe: Vasmegyer.

*A Tessedik Öreggazdák
legkedveltebb lapja*

az Aranykalász

ifjúsági folyóirat.

H Í R E K

Közli: Kocsis Lajos IV. é. n.

Kállay atlétikai mérkőzések. A Kállay atlétikai mérkőzések során eddig a távolugrásban és a svédstafétában voltak meg a döntő mérkőzések. Mindkét mérkőzés május 15-én lett megtartva. A távolug-

rásban első lett Sebő Ernő IV. é. n. (6'27 méter). Második lett Vay-Kiepert Farkas II. é. n. (5'90 méter). Harmadik volt Keresztes Károly III. é. n. (5'80 méter). A svédstafétában négy csapat

indult és pedig a II. éveseknek és a III. éveseknek 2—2 csapata. Első lett a II. évesek „A” csapata, melyben 100 méteren Vay-Kiepert Farkas, 200 méteren gróf Haller László, 300 méteren Karwinsky Ottó, 400 méteren Batta Lajos indult. Második lett a III. évfolyam „A” csapata, melyben 100 méteren Kiss Pál, 200 méteren Koós Endre, 300 méteren Keresztes Károly, 400 méteren Tóth Ferenc indult. Harmadik helyezést a III. évfolyam „B” csapata ért el, melyben 100 méteren Sérváry László, 200 méteren Braun Márton, 300 méteren Cs. Darab József, 400 méteren Urbán László indult.

A Dél-Magyarországi KISOK atlétikai bajnokságon Békéscsabán tanintézetünk két növendéke vett részt. Batta Lajos II. é. n. és Cs. Darab József III. é. n. Batta a 400 és 800 méteres, Cs. Darab a 800 méteres síkfutásban indult. Batta a 400 méteres síkfutásban harmadik lett 56,6 másodperces idővel, a 800 méteres síkfutásban 2,13 perces idővel **első** helyre került. Cs. Darab a 800 méteres síkfutásban 2,19 perces idővel negyedik helyezést ért el.

Magyar műszaki alkotások Olaszországban. Örök dicsősége marad a magyar műszaki tudásnak és munkának, hogy a távolsági forgalomban olasz földön közlekedő első villamos mozdonyok és a villamos motorral hajtott nagytermes személykocsik hazánkban készültek. A több, mint félszázados magyar—olasz elektrotechnikai kapcsolatoknak rendkívül érdekes cikket szentel Sziebert Imre a májusi BÚVÁR hasábjain. Ez a

szám egyébként is bővelkedik olaszvontatkozású tanulmányokban, amelyek az olasz birodalom fejlődését, az abessziniai út- és vasútépítést, a pontlini mocsarak meghódítását, Itália népesedését és egészségügyét, a nápolyi zoológiai állomást ismertetik magasszínvonalú tudományos riportokban. Általános érdeklődésre számíthat a májusi Búvár többi közleménye is, mert az orvostudománytól a technológiáig, a földrajztól a sport-horgászatig a legváltozatosabb beszámolókat nyújtja a természettudományok és a technikai tudományok széles területéről. Berei Soó Rezső professor a virágok okosságáról, Vadász Elemér az iparosodó tundravidékekről, Beke Ödön Hel-sinkiről értekezik s ezek a gazdagon illusztrált cikkek Born József, Éhik Gyula, Gombos Pál, Honti Jenő, Horváth Béla, Juhász Andor, Kertész Róbert, Melly József, igali Mészáros József, Moravek Endre, Pell Mária, Szathmáry László tanulmányai mellett a Búvár májusi számát is valósággal eseményévé avatják a magyar tudományos irodalomnak. Cavallier József szerkeszti és a Franklin-Társulat adja ki ezt a nagyszabású folyóiratot, amelynek a magyar közművelődés elmélyítése terén komoly hivatása van.

„Aranykalász” ifjúsági, gazdasági, irodalmi, időszakilap, szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvason a M. Kir. Középfokú Gazdasági Tanintézetben, Petőfi utca 2. Telefon 88.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
Kachelmann Curt m. kir. gazdasági tanár.

Fényképeket a legszebb és legművészibb kidolgozásban **Szarvason**
RÓTH BÉLA UTÓDA

Demeter Károly készít.

Párizsban több éven át szerzett tapasztalatai biztosítják a teljes sikert.
A fényképezés terén szerzett magas kitüntetései páratlanok az országban.

Mérsékelt árak. — Amatőrfelvételek szakszerű kidolgozása.

Ifj. Sztrehovszky Márton
rádiótechnikai villamossági szaküzlete
Szarvas, Piac tér.

Rádiók, gramfonok, lemezek, csillárok, varró-
gépek, motorkerékpárok, alkatrészek és fényképé-
szeli cikkek nagy raktára. Kedvező részletfizetés.
Díjtalan bemutatás. Javítás jóállással.

Oravecz János angol úriszabósága
Szarvas.
A legújabb divat szerint a legolcsóbban és leg-
pontosabban szolgál ki.

Mrena Kálmán cipész Szarvas.
Piac-tér.
Megrendelésre készít mindennemű cipőket, cipő-
felsőrészeket, vállal javításokat, festéseket, tisztí-
tásokat. Saját készítményű cipők raktáron.

Farkas Flórián férfi- és nőifodrász
Szarvas, GIsz-épület.
Hajvágás, borotválás, ondulálás. Előzékeny ki-
szolgálás. Olcsó árak!

Demcsák Mária kenyérsütődéje,
liszt- és termény-
üzlete Szarvas.
Naponta friss házi kenyér kapható. Szolid árak.

Székely Mór órás és ékszerész
Szarvas. — Árpád-bazár.
Arany és ezüst ékszerek állandó, gazdag választé-
kban! Garantált órajavítás.

Özv. Perczel Jánosné
cukrászdája, Szarvas, Horthy Miklós út.
A legkitűnőbb friss cukrászsütemények, cukorkák,
fagylaltok állandóan kaphatók, tortákat és süte-
ményeket rendelésre is készít.

„Bárány“ vendéglő

Olcsó árak. Kitűnő italok. Jó zene.
Kugli és billiárd szórakoztatja a vendéget.

Miklós József divat-, kötött- és
szövéttáru kereskedő,
Szarvas, Beliczey út.

Rendkívül gazdagon felszerelt raktárt tart állan-
dóan a legújabb divat- és az összes ruházati
cikkekből. — Itt vásároljon, ha elegáns akar lenni!

Mindent fillérékért! Mindent a vevőért!
Rövidáruk, csipke, szalag, divatgombok, bőrvé-
gek, cserkész-felszerelések, kofferek, táskák, férfi és
női divatcikkek, gazdász, gimnazista és polgári
iskolai egysapok, magyar ruha felszerelések
a legolcsóbban szerezhetők be a

Filléres-Gombáruházbán
Andermann, Szarvas, Piac tér, r. kat.-iskola épület.

Dalos Sámuel
úriszabó

Szarvas, Horthy Miklós út 5.

az elegáns urak szabója.
Kitűnő szabás, olcsó árak. Kedvező részletfize-
tési feltételek.

Haladó gazdák összes gazdasági szükség-
letüket: műtrágyát, gazdasági gépet, traktor-
alkatrészt és üzemanyagot

Buk Adolf Fiai, Szarvas
piactéri üzletében vásárolják.

Berger Margit modern fényképészeti
műterme, Szarvas.
Fényképfelvételek, nagyítások, amatőr felvételek
kidolgozása olcsó áron elsőrendű kivitelben ké-
szülnek. (Melis-féle ház).

Paulovics István
úriszabónál készülnek a legelegánsabb ruhák
a legolcsóbban. Pontos kiszolgálás!

Fleischer Jenő órás és ékszerész,
Szarvas, Horthy M. út.
Órák, gyűrűk, láncok, cigarettaszelencék, divatos
fazonokban, olcsó árakért kaphatók. Órajavítások
jóállás mellett készülnek.

Gross Sándor üveg- és percellán-
kereskedése
Szarvas, Piac tér.
Fényképek, festmények és gobelin kézimunkák
szakszerű és legolcsóbb keretezése.

Kovácsik Pál fűszer- és csemege-
kereskedő, Szarvas.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát fűszer-, csemege-,
festék- és vegyesárukban.

Korbely Samu úriszabó, Szarvas
Horthy Miklós út 13.
Kitűnő szabás, pontos kiszolgálás, olcsó árak.
Divalos szövetek állandó nagy raktára. Tanin-
tézeti sapkák készítése.

Fenyő László
Filléres Divatáruházbán szerezheti be legolcsó-
bban szükségletét. Árpád-bazár.

Gaál István géplakatos — Szarvas
Benka Gyula utca.
Ajánlja villanyerőre berendezett modern műhe-
lyét, ahol e szakmába vágó minden munkát
felelősség mellett, gyorsan, kifogástalanul és olcsó
áron készít.

Tessék a címre ügyelni!

NAGY SÁNDOR

könyv-, zenemű-, írószer-, rajz- és papírkereskedő
sportcikk legolcsóbb beszerzési helye
könyvnyomdavállalata, könyvkötészete

Szarvas, Horthy Miklós út 9. sz.

Telefon : 16. (A Gazdasági Tanintézet közelében).

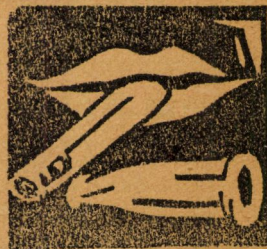
„ARANYKALÁSZ”-hüvely,

legújabb öngyújtók

csak

Novodonszky-trafficban

SZARVAS, Piac tér.

Wigner Sándor

„Á r p á d”-Szállodája
Szarvas

Olcsó, tiszta szobák!

Kitűnő étterem!

Cigányzene! Jó borok!

Olcsó árak!

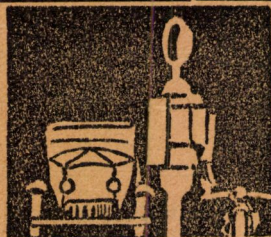
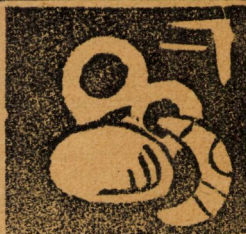
Piros József

első fehérkenyér-

sütődéje,

Megrendelésre mindenféle zsúrkenye-
ret, kuglófot, grahamkenyeret készít.

Szarvas

Benzintöltő-állomás

Szarvas. Újtemplommal szemben.

Autókhoz, traktorokhoz, motorkerékpárokhoz csak

világhírű SHELL benzint és olajat

használgon! A jó üzemanyag meghosszabbítja a gép élettartamát.

Demcsák Pál

mészáros

és hentes

Szarvas — Beliczey út 9. szám.

Ajánlja kitűnő és ízletes hentesárui.

Állandóan kapható friss sertés-, marha-, borjú- és birkahús,
továbbá elsőrendű szalonna, tepertő és disznósajt. — : o : —

Szarvas község kertészete és faiskolája

* *

Szállít gyümölcsfákat (alma, körte,
szilva, kajszinbarack, őszibarack). **bokor-**
és magastörzsű-rózsákat és díszfákat (hárs,
platán, szil, kanadai- és jegenyenvár, gömb-
akác és acérfélék.)

* *

A faiskola a M. Kir. Növényélet és Kórtani
Állomás állandó ellenőrzése alatt áll.

BÁRÁNY BÉLA

VASKERESKEDŐ

Telefon 120. **SZARVAS** Telefon 120.

**Vas, szerszám, épület- és bútor-
vasalások, háztartási cikkek
festékek, olajok, lakkok raktára.**

DONNER ÁRPÁD

FARAKTÁRA, SZARVAS

Állandóan raktáron tart mindenféle
épületfát és építkezési anyagot.
Legolcsóbb beszerzési forrás, kiváló
minőség.

A Mezőgazdasági Közraktárak R.-T.

tárházai (telefon 15.) a vasútállomással szemben,
elfogad mindennemű terményt és árut mérsékelt
díjak mellett beraktározásra, amelyre a

Szarvasi Takarékpénztár Telefon 5.

előnyös feltételű kölcsönöket folyósít.
A takarékpénztár ezenkívül elfogad betétet jó
kamatozásra és foglalkozik a banküzlet minden ágával.

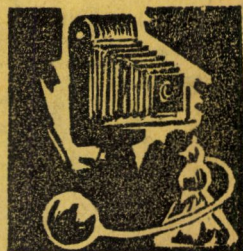

Írószerek, füzetek

legolcsóbb bevásárlási forrása
a MÜLLER-könyvkereskedés

„Hattyú”-Illatszertár Szarvas, Piac tér

A legkitűnőbb kölni-vizek, szappanok, fésűárak,
piperecikkek, gyógycukorkák, fényképészeti cikkek
és vegyszerek a legjutányosabb árban kaphatók

H
a
j
ár
ni
ő
kerékpáron,
szórakozni
a rádióval,
gramofonnal

v á s á r o l j o n

Bakos László

villanyszerelő és műszerésznél

Árpád-bazár 1.

Szerelés

Eladás

Javítás

Gáspár-malom Szarvas

Utólérhetetlen minőségű őrlményeit
és péküzemének ízletes készítményeit jutányos áron
hozza forgalomba. Állandó nagy raktár!

»UNIO« Árubeszerzési Forrás bevásárlási helye

Ungár Divatáruháza

Szarvas, Piac tér

Kész férfiruhák, felöltők, bőrkabátok, női és férfi divat-
szövetek, selymek, mindennemű textilárak nagy raktára.

Pálfi Sándor divatcipész

Szarvas (Gazdasági Tanintézet mellett)

Megrendelésre mérték után készítem a legkülön-
félőbb cipőket a legújabb divat szerint.

JAVÍTÁSOK!

PONTOS KISZOLGÁLÁS!

